

**2019 Architectuurprijs
/ Nijmegen**

JURYRAPPORT

Inleiding

Het Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) organiseert, in opdracht van de gemeente Nijmegen, voor de zevende keer de Architectuurprijs Nijmegen. Met de prijs wil het Architectuurcentrum de kwaliteit van de architectuur in Nijmegen bevorderen, goed opdrachtgeverschap stimuleren en de kwaliteit van de architectuur bij een breed publiek onder de aandacht brengen.

De Architectuurprijs bestaat uit drie prijzen: de Vakjuryprijs, de Duurzaamheidsprijs en de Publieksprijs. Een vakkundige jury kiest uit de ingezonden projecten de winnaar van de Vakjuryprijs en de Duurzaamheidsprijs. Daarnaast kunnen mensen stemmen op hun favoriete project. Het project met de meeste stemmen gaat met de Publieksprijs naar huis. Stemmen kan op de site van het Architectuurcentrum Nijmegen of via de Gelderlander.

Via de Architectuurprijs betrekken we bewoners van Nijmegen en bieden we ruimte voor het inhoudelijke en scherpe debat over de ruimtelijke kwaliteit van de stad. Dit jaar staat de gelaagdheid van Nijmegen centraal: we vieren de nieuwste laag van deze stad, waar je letterlijk en figuurlijk door alle voorgaande lagen kan graven.

Historie

Typerend voor Nijmegen is zijn historie. In de stad voel je het verleden in de straten hangen maar écht zichtbaar is die geschiedenis eigenlijk niet. Het grootste deel van het centrum is na de oorlog opnieuw opgebouwd, nadat het door verdwaalde Amerikaanse bommen in de as was gelegd. Het oostelijke deel van de Benedenstad werd grotendeels gesloopt om de verpaupering tegen te gaan, terwijl de emancipatie van de katholieke bevolking in de tweede helft van de 19de eeuw zorgde voor een grote bouwwoede. Daarnaast groeit Nijmegen bijna uit zijn voegen en is de vraag naar nieuwe woningen zeer actueel.

De slogan voor de citymarkering van Nijmegen is 'Old city, young vibe!'. De stad heeft een enorme hang naar het verleden, maar bouwt toch steeds, vaak voorzichtig, soms rigoureuus, nieuw bovenop al die lagen geschiedenis. Nijmegen zal altijd een zekere nostalgie behouden maar mag zeker trots zijn op de nieuwe aanwinsten die de stad sieren.

Jury

De jury van de Architectuurprijs Nijmegen 2019 bestaat uit:

- Voorzitter: Mireille Jeurnink (directeur vastgoedontwikkeling bij Van Wonen)
- Jurylid: Paul Verhoeven (architect Happel Cornelisse Verhoeven)
- Jurylid: Saskia Naafs (journalist, adviseur Rijksbouwmeester)
- Jurylid: Jeroen Simons (architect Inbo architecten)

Om in aanmerking te komen voor de Architectuurprijs, moeten projecten aan de volgende criteria voldoen. Het project:

- Valt binnen de sector burger- en utiliteitsbouw, zowel exterieur als interieur;
- Betreft inrichting/vormgeving van de openbare ruimte en infrastructuur;
- Werd opgeleverd tussen 1 januari 2018 en 31 december 2019;
- Staat in de gemeente Nijmegen.

Genomineerden

We ontvingen 29 inzendingen, een mooie oogst met een grote verscheidenheid aan projecten. Na zorgvuldig beraad, koos de jury uit de 29 inzendingen de volgende genomineerden voor de Juryprijs en de Duurzaamheidsprijs (in willekeurige volgorde):

Juryprijs

- **De Bastei**
Architect: Van Roosmalen Van Gessel architecten
Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen
- **Berchmanianum**
Architect: Bureau Fritz / dh-architectuur
Opdrachtgever: Radboud Universiteit
- **CPO De Getijden**
Architect: Nexit Architecten
Opdrachtgever: Stichting CPO de Getijden
- **Estel Residence**
Architect: Teake Bouma architectuur/stedenbouw
Opdrachtgever: Fiduvast B.V.
- **Framy Complex**
Architect: Flow Architecten
Opdrachtgever: D&M Properties Bottelstraat BV
- **Kolpingbuurt**
Architect: Hoogte 2 Architecten
Opdrachtgever: Talis
- **Koningsdaal blok 3 en 4**
Architect: KENK architecten
Opdrachtgever: BPD, KlokBouw Ontwikkeling en Woningstichting De Gemeenschap
- **Nimco**
Architect: RDM Architecten
Opdrachtgever: K4/ Eurocenter cs
- **Rentmeester**
Architect: Pieter Oosterhout Buro voor Architectuur BNA
Opdrachtgever: Talis
- **De Vereeniging**
Architect: Braaksma & Roos Architectenbureau
Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Duurzaamheidsprijs

- **De Bastei**
Architect: Van Roosmalen Van Gessel architecten
Opdrachtgever: Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen
- **Berchmanianum**
Architect: Bureau Fritz / dh-architectuur
Opdrachtgever: Radboud Universiteit
- **CPO De Getijden**
Architect: Nexit Architecten
Opdrachtgever: Stichting CPO de Getijden
- **Kolpingbuurt**
Architect: Hoogte 2 Architecten

- Opdrachtgever: Talis
- **Natuurlijk circulair**
Architect: ORGA architecten
Opdrachtgever: Particulier
- **Nimco**
Architect: RDM Architecten
Opdrachtgever: K4/ Eurocenter cs
- **De Vereeniging**
Architect: Braaksma & Roos Architectenbureau
Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Algemeen oordeel jury

Op donderdag 16 januari bezocht de jury de 11 projecten samen met de moderator van de prijsuitreiking Floor Cornelisse, directeur van het Architectuurcentrum Nijmegen Pepijn Sluiter en organisator van de Architectuurprijs Mette Wijling. De genomineerde architecten en de opdrachtgevers wachtten het gezelschap op, gaven rondleidingen, lichtten het proces toe en onderbouwden de gemaakte architectonische keuzes. Het leverde een interessante tour op met veelzijdige projecten en een mooie inkijk voor de jury.

In zijn algemeenheid viel het de jury op dat bij alle projecten goed is gelet op aansluiting bij de omgeving, zowel in sociaal als in fysiek opzicht. In uitgebreide processen werden bewoners betrokken, burens geïnformeerd en het landschap geëerd. Geen van de projecten stond op zichzelf, los van zijn omgeving met de ambitie een icoon te worden. De jury ziet deze focus op de context als een teken van zelfvertrouwen: Nijmegen heeft geen geïsoleerd icoon nodig. Dit gold eigenlijk ook voor de genomineerden: de kwaliteit was over het algemeen goed, er sprong er niet één uit maar verschillende projecten presenteerden samen een hoog niveau.

Hierop voortbordurend kwam tevens de gelaagdheid van de projecten naar voren. Overal zag de jury de interesse in de oorsprong, de geschiedenis van de locatie of het oorspronkelijke gebouw terug. De uitvoering van de betreffende projecten is een antwoord op de uitgebreide analyses die aan het proces voorafgingen. Hoewel de één beter in slaagt in het formuleren van een antwoord dan de ander, vallen de intensieve processen die met de nieuw- en/of verbouw gepaard gingen duidelijk op.

In veel projecten weerklinkt de Nijmeegse gerichtheid op het collectieve. Deze projecten gaan niet alleen over het maken van goede woningen, maar ook over het maken van een gemeenschap of buurt.

Tevens viel de flexibele manier op waarop architecten reageerden op onverwachte ontwikkelingen tijdens het proces. Veel van de genomineerde projecten kenmerken zich door creatieve oplossingen die de organische processen naar een hoger plan tilden. Opmerkelijk is dat keuzes vaak zijn gemaakt vanuit een grote betrokkenheid die breder is dan een pure architectonische benadering.

De architecten hebben zich dienstbaar opgesteld en de opgave en wensen van de gebruiker centraal gesteld. Dit heeft geleid tot bijzondere ontwerpen met een gedeeld eigenaarschap.

Jury oordeel per project

- **De Bastei - Van Roosmalen Van Gessel architecten**

De Bastei is een cadeau aan Nijmegen. De jury vergelijkt het proces met hartchirurgie in de stad. Ook hier stelden de architecten zich ondergeschikt op aan de opgave en het proces. De opgravingen

waren duidelijk leidend en het enthousiasme van Marc van Roosmalen en Marlène van Gessel voor de archeologische vondsten is terug te zien in het uiteindelijke ontwerp. De oplossingen zijn creatief en het proces zorgde voor synergie tussen alle betrokken partijen. Het respect voor het opgegraven verleden in het gebouw, heeft ook voor een zeker bewustzijn binnen de stad gezorgd. De Bastei is overduidelijk een mes dat aan meerdere kanten snijdt.

De flexibele opstelling van de architecten en hun durf heeft zeker geleid tot een bijzonder gebouw dat zich toch bescheiden tot zijn omgeving opstelt: de entree is ingenieus en toch redelijk onopvallend. Dit maakte ook dat de jury zich afvroeg waarom deze ingang niet bovenaan de Veerpoorttrappen is geplaatst waarmee een verbinding tussen Boven- en Benedenstad kan worden gecreëerd. De eerste verdiepingen van De Bastei zijn naar binnen gekeerd, naar het eigen verleden: een prachtige reis voor bezoekers en vooral voor kinderen. Installaties zijn ingenieus weggewerkt en het ontwerp nodigt uit tot ontdekken. De 'optopping' op de oorspronkelijke bastei is open en een eerbetoon aan het landschap waar de Waal bepalend is. De grote rol die archeologie in het ontwerp voor De Bastei speelt, is zowel de sterke als de zwakke kant van het project. Dit prachtige project zou minder geslaagd zijn als Van Roosmalen en Van Gessel hadden vastgehouden aan het originele plan en met minder respect voor alle vondsten aan de slag waren gegaan. Maar wat voeg je als architect toe in ruimtelijke kwaliteit? Waar loopt de scheidslijn tussen architectuur en archeologie? De jury heeft hier lang over gediscussieerd: wat is de definitie van architectuur?

- **Berchmanianum - Bureau Fritz / dh-architectuur**

Het Berchmanianum is ook met groot respect voor de geschiedenis en de voormalige functie van het gebouw gerestaureerd. De grootste ingreep is de verplaatsing van de hoofdingang. Dit levert een spectaculaire entree op aan de achterkant van het gebouw. Met de entree aan deze zijde, ontstaat een aansluiting op het deel van de campus waar veel nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden. Ook sluit de entree aan op de historische zichtlijn van de campus Heyendaal. De renovatie is tot in detail uitgevoerd en de soberheid, in stijl van de Jezuiten, viel de jury op. Het verschil van functie in de verschillende vleugels wordt mooi opgevangen binnen het ontwerp en het gebouw heeft een open karakter gekregen. Het geheel is een precair evenwicht tussen respect voor het oorspronkelijke ontwerp en eigentijdse toepassingen. Toch mist het ontwerp volgens de jury een extra dimensie, de verdieping die een renovatie aan een historisch gebouw kan toevoegen.

- **CPO De Getijden - Nexit Architecten**

Hier heeft de samenwerking tussen architect Wilbert de Haan en de opdrachtgever(s) tot een prachtig project geleid. CPO De Getijden is levensloopbestendig, wil iets voor de buurt betekenen, de appartementen zijn betaalbaar, de woningen gasloos en enkelen hebben sedumdaken, er zijn warmtepompen en zonnepanelen. De architect heeft in het ontwerp slimme oplossingen gebruikt om materiaal en ruimte efficiënt in te zetten. Alle betrokkenen stelden zich ondergeschikt op aan het geheel. Omdat er verschillende bewoners bij betrokken zijn, werd alles democratisch besloten. Het collectieve aspect zie je duidelijk terug in het feit dat de architect zich ten dienste van de bewoners opstelde. Het proces zat vol uitdagingen waar de opdrachtgevers en de architect flexibel mee om zijn gegaan, zonder de essentie uit het oog te verliezen. Een voorbeeld hiervan is de 'poort' tussen de voorste twee woningen aan de Veldstraat. In eerste instantie zou dit een gesloten bouwblok worden, maar op aandringen van de gemeente Nijmegen werd het blok geopend om het zicht op de oude school vanaf de straat te waarborgen. Deze aanpassing geeft het geheel een bijzonder open uitstraling. De jury ziet CPO De Getijden als een voorbeeldproject: hoe ga je om met duurzaamheid? Hoe leg je meer invloed bij bewoners zelf neer? Hoe geef je een bestaand gebouw een nieuwe functie? De holistische insteek van het project spreekt de jury erg aan.

- **ESTEL Residence – Teake Bouma architectuur/stedenbouw**

De jury is onder de indruk van de renovatie van dit voormalig jaren '70 kantoor. Teake Bouma heeft van een 'druilerig gebouw' een 'gewaardeerd, fris appartementencomplex' gemaakt. De aanpak, waarbij de architect tijdens de initiatieffase met een architectuurhistoricus een waardebeoordeling heeft opgesteld, de samenwerking tussen opdrachtgever en architect, en de uitwerking van dit proces dient volgens de jury als voorbeeld van hoe Nederland om kan gaan met jonge monumenten. Aan de buitenzijde valt de alzijdigheid van het gebouw en de inbedding in het landschap op: deze kwaliteiten worden in het 'nieuwe' ontwerp van Bouma extra benadrukt. Het ontwerp ontkent niet dat het hier om een voormalig kantoor gaat, iets wat je niet vaak ziet. De entree is een eerbetoon aan de voormalige functie. Bouma heeft de herinnering weten vast te houden, de kwaliteit van het originele ontwerp van Bodon weten te waarderen, en hiermee extra waarde aan de stad toegevoegd. Net als het Framycomplex en Nimco maakt ESTEL Residence het industriële verleden van de stad zichtbaar. Het originele ontwerp is van architect Alexander Bodon, in opdracht van het Duits-Nederlandse fusieconcern Hoesch Hoogovens. Het oog voor detail in de renovatie is opvallend: van de openslaande deuren die speciaal voor ESTEL Residence zijn ontworpen en gemaakt, het hergebruik van het oorspronkelijke materiaal, de renovatie van de bloembakken door de originele Duitse ontwerper en maker ervan, tot het bewaken en benutten van de open plattegrond en de geënceneerde blik op de omgeving. Daarnaast is ook de innovatieve bestaande klimaatgevel, waarbij de constructie wordt gebruikt voor verwarming en koeling, opnieuw geïntegreerd in het installatietechnisch ontwerp. Ook zorgt het ontwerp ervoor dat er een community kan ontstaan, je woont er niet anoniem. In die zin zag de jury ook overeenkomsten met het CPO project De Getijden. Er is nadrukkelijk ruimte gereserveerd voor ondermeer royale lifthallen, een zwembad, wijnkelder en werkstudios, die allen uitnodigen tot ontmoeting. Door het transparante ontwerp, straalt het gebouw naast luxe ook openheid uit. De vanzelfsprekendheid van het ontwerp verdient volgens de jury alle lof. Zowel architect als opdrachtgever stelden zich bescheiden op ten opzichte van het gebouw, een bewonderenswaardige insteek met een prachtig resultaat.

- **Framy Complex - Flow Architecten**

Buitengewoon aan dit project is hoe de architect erin is geslaagd extra ruimte in de drukke binnenstad te creëren: er zijn 8 grondgebonden woningen, 32 appartementen en 2 bedrijfsruimten gerealiseerd. Daarnaast is er ook extra openbare ruimte gecreëerd: het pleintje aan de voet van de oude meeltoren. De architect was in staat de waarde van dit verloederde stuk stad te herkennen en in ere te herstellen. Een ode aan de industriële geschiedenis van Nijmegen, maar ook een inkijkje in 400 jaar geschiedenis. De Meeltoren vormt het opvallendste onderdeel van het project: een uitdagend ontwerp waar de architect appartementen van heeft gemaakt. De jury vroeg zich af wat er was gebeurd als je hier naast de woonfunctie nog een andere functie aan had toegevoegd. Het ontwerp leent zich voor een bijzondere invulling. Door het openbaar te maken, zou het plein misschien ook toegankelijker worden. Kortom: een prachtig, omvangrijk project dat overduidelijk meerwaarde aan de stad toevoegt en een heldere verbinding met het verleden en zijn omgeving aangaat. Over architectonische keuzes betreffende de meeltoren, valt te discussiëren.

- **Kolpingbuurt - Hoogte 2 Architecten**

Wat een bijzonder project: door ingrepen in zowel het sociale als fysieke domein is er veel waarde aan de buurt toegevoegd en is de leefbaarheid duidelijk verbeterd. Eigenlijk startte het project al in 2000 toen er werd begonnen om vooral via natuurlijke doorstroom de overlast te beperken. Door enkele stedenbouwkundige ingrepen verbeterde ook de veiligheid en wordt de buurt anders ervaren. Het buurtcentrum De Inloop is weer aan de wijk teruggegeven en de Kolpingstraat straalt

eenheid en rust uit. De betrokkenheid van bewoners in het proces is noemenswaardig. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de liberale architectuur van Koningsdaal, waar verschillen tussen de woningen worden benadrukt, gaven bewoners van 'de Kolping' juist aan eenheid en rust in de ontwerpen te willen. De details die in de nieuwe en in de gerenoveerde woningen terugkomen zorgen voor die eenheid. Ook de openbare ruimte die voor alle doelgroepen is gecreëerd, geeft het geheel een lommerrijke uitstraling. Het overkoepelende ontwerp en de ruimte voor maatwerk maken dit project al bijzonder, maar vooral het voorafgaande proces en de rol die bewoners en woningcorporatie Talis hierin hebben gespeeld, tillen het naar een hoger niveau. Architectuur heeft hier bijgedragen aan sociale duurzaamheid.

- **Koningsdaal blok 3 en 4 - KENK architecten**

Architectonisch is dit project overduidelijk van hoge kwaliteit. De blokken 3 en 4 vormen een antwoord op het ontwerp van Molenaar & Co: het tegenoverliggende Koningsdaal Zuid. Pim Köther, architect KENK architecten, geeft de klassieke uitstraling van de woningen van Molenaar & Co een abstractere invulling, hoewel er nog steeds veel aandacht is besteed aan een zorgvuldige detaillering. Hoe dichter we bij de Waal komen, hoe strakker en industriëler het ontwerp wordt. Elke woning is verschillend, er is genoeg te kiezen voor de toekomstige bewoners, en toch straalt het geheel eenheid uit. KENK architecten heeft met de ontwerpen de opdracht op hoogwaardige wijze geïnterpreteerd: een waardevolle invulling van het stedenbouwkundig plan. Het heeft allure aan de Laan van Oost-Indië en een dorps karakter aan de kant van de Waal. De jury waardeert de kwaliteit en de details, maar vindt het ontwerp op sommige vlakken tekortschieten. Koningsdaal blok 3 en 4 is een architectonisch antwoord op de omgeving: op Koningsdaal Zuid, op de Waal en op het stedenbouwkundig plan. Volgens de jury mist het echter het passen en meten in de sociale context. De kwaliteit van het binnenterrein stelt bijvoorbeeld teleur. Meer lokale inbedding en worteling hadden het project wellicht meer diepgang kunnen geven.

- **Natuurlijk Circulair - ORGA architecten**

Een prachtig huis in een prachtige omgeving sluiten mooi bij elkaar aan. Qua footprint is dit het duurzaamste ontwerp uit de genomineerden voor de Duurzaamheidsprijs. Opdrachtgever en architect hadden het motto: 'natuurlijk waar het kan, technisch waar het moet'. Natuurlijk Circulair is een mooi project vol slimme installaties, hergebruikte materialen en met een duidelijke verbinding met zijn bosrijke omgeving. Toch lijkt het als oefening in duurzaamheid ook erg op zichzelf te staan. De werkwijze is relatief eenvoudig waar het om particulier opdrachtgeverschap gaat: hier geen ingewikkelde processen met veel verschillende belanghebbenden. En ondanks die voordelige omstandigheden, lijkt deze werkwijze af en toe behoorlijk omslachtig te zijn geweest. De kosten waren volgens eigen zeggen hoog: letterlijk DUURzaam. Ook is er weinig gebruik gemaakt van lokale materialen, het meeste moest van elders worden aangeleverd. De focus lag hier duidelijk op duurzaamheid in materiële en technische zin. Misschien hadden opdrachtgever en architect Daan Bruggink het begrip duurzaamheid breder kunnen trekken door de focus te verdelen over zowel eindresultaat als proces. Het resultaat is een prachtig duurzaam gebouw, maar het geheel geeft weinig handvatten om elders als voorbeeldproject voor duurzame bouw na te volgen.

- **Nimco - RDM Architecten**

Ook Nimco is een cadeau aan de stad (vooral aan de buurt) en biedt een inkijkje in het industriële verleden van Nijmegen. Voor de opdrachtgever was het vooral belangrijk de voormalige schoenenfabriek met zijn rijke verleden te behouden voor toekomstige generaties. Een mooi streven en een vorm van duurzaamheid, waar architect Jan-Bart van der Meer wonderwel in geslaagd is. De gevel als drager van het ontwerp geeft hier duidelijk uiting aan. Ook de originele

vorm van het dak dat zichtbaar is in de supermarkt, is mooi in het ontwerp verwerkt. Naast de sociale duurzaamheid (de nalatenschap aan toekomstige generaties), vinden we de duurzaamheid terug in de toegepaste, slimme installaties: de warmte van de supermarkt wordt bijvoorbeeld gebruikt in de bovenliggende appartementen en semi-zelfstandige eenheden, en het bijzondere dak van de supermarkt ligt vol met zonnepanelen. Het laat zien dat ook in een complexe binnenstedelijk situatie de slag naar gasloos en duurzame energieopwekking te maken is. De jury is minder te spreken over de golfplaten achterkant van het gebouw en de lange, desoriënterende gang waar de semi-zelfstandige eenheden aan liggen.

- **De Vereeniging - Braakma & Roos Architectenbureau**

Job Roos heeft de gelaagdheid van dit rijksmonument geëerd. Het gebouw heeft allure en is met respect voor de historie eigentijds gerenoveerd. De architect heeft zich ondergeschikt aan het project opgesteld en is tegelijkertijd boven het gebouw uitgestegen. Vanuit een overkoepelende aanpak wist hij een extra laag toe te voegen met een prachtig resultaat als gevolg. Het doordachte kleurenpalet en de materiaalkeuze spelen hierin een grote rol. Speciale vermelding verdient de achterzijde van De Vereeniging: de ronde poorten waardoor er binnen geladen en gelost kan worden, verwijzen naar de vormen van de oorspronkelijke architect van De Vereeniging, Oscar Leeuw. De artiestenfoyer die hier is ontstaan, is een mooie uitwerking van de extra laag die Roos wist toe te voegen. De foyer, zichtbaar door de grote raamvlakken, zorgt voor een prettige aansluiting van het logistieke deel op de omliggende bebouwing. Roos eert Leeuw op meerdere plekken, subtiel en vakkundig.

Ook hier is het proces minstens even belangrijk als het resultaat: betrokkenen zijn echt van het gebouw gaan houden en voor artiesten is het een nóg prettiger plek geworden om te ontspannen en op te treden. Van een gesloten gebouw moest De Vereeniging transformeren naar een concertgebouw met een open karakter en een nieuwe relatie aangaan met zijn omgeving. De nieuwe achterzijde is hier een mooie uitwerking van: een lantaarn naar de buurt.

Het gebouw heeft absoluut een wauw-effect maar de jury geeft ook aan dat het lastig is te zien waar De Vereeniging vandaan kwam; het wauw-effect is met zo'n rijksmonument misschien eenvoudiger te bereiken dan met een ander project. Daarnaast is de jury benieuwd naar de plannen die er liggen om het voormalige park in ere te herstellen en zo de omgeving meer te betrekken en openbare ruimte te creëren. In dit juryoordeel kan het in ieder geval nog niet meegenomen worden.

De Vereeniging streeft ook mee naar de Duurzaamheidsprijs: dit zit hem vooral in de installaties die zijn toegepast en de betere isolatie, maar van een oud gebouw blijft het lastig het energielabel helemaal groen te krijgen.

- **Rentmeester - Pieter Oosterhout Buro voor Architectuur BNA**

Ook in dit project valt de nauwe betrokkenheid van de bewoners op. Vanaf het prille begin zaten zij aan tafel onder stimulerende regie van woningcorporatie Talis. Giel Sengers is er in geslaagd het complex van zijn 'sociale huurwoning'-imago te ontdoen en het geheel een chique karakter te geven. Het is een samenspel van kleine ingrepen, ingegeven door de behoeften van bewoners en het inzicht van de architect. Het proces heeft bijgedragen aan de sociale cohesie van de Rentmeester en het verschil dat de ingrepen bewerkstelligd hebben, is imposant. De leefbaarheid is er absoluut op vooruitgegaan. Toch lijkt het geheel ergens onevenwichtig in architectonisch opzicht, de gemaakte keuzes liggen niet allemaal op één lijn. Zo zijn de meeste entrees gedrukt laag gebleven, terwijl er wel veel aandacht naar de verhoogde luifels is uitgegaan. Bij dit project heeft duidelijk de focus op het proces gelegen.

Winnaars en eervollevermeldingen

Uit de volgende selectie koos de jury de winnaar van de Duurzaamheidsprijs:

- Nimco
- Natuurlijk Circulair
- CPO De Getijden

Winnaar van de Duurzaamheidsprijs is geworden: CPO De Getijden

Vooraf de holistische aanpak van het CPO-project sprak de jury aan. In het bijzonder is dit plan voor een doelgroep die vrij divers is, en waarin veel mensen met elkaar samenwonen, heel passend in een sociale stad als Nijmegen. Het betreft hier een langdurig proces dat hier en daar anders liep dan verwacht, waarbij betrokkenen zich flexibel en geduldig opstelden en de essentie in het oog bleven houden. De veelzijdigheid waarin het begrip duurzaamheid in het project is verwerkt, van concept tot detail, verdient alle lof. Het is een voorbeeld voor het denken over de duurzame, sociale en ecologische stad.

Uit de volgende selectie koos de jury de winnaar van de Vakjuryprijs:

- De Bastei
- ESTEL Residence
- Het Framycomplex

Winnaar van de Vakjuryprijs is geworden: ESTEL Residence

Het lijkt alsof de projecten uit deze selectie hun architect hebben uitgekozen, zo goed passen ze bij elkaar. Allen zijn voorbeeldprojecten en voegen meerwaarde aan de stad toe. ESTEL Residence komt als winnaar uit de bus vanwege het diepgaande onderzoek en detailniveau waarin de renovatie is doorgevoerd, de vanzelfsprekendheid die het uitstraalt, en het feit dat het project op alle punten hoog scoort. Voor de jury is dit een mooi voorbeeld van hoe met de transformatie van jonge monumenten omgegaan kan worden: het is een voorbeeldproject voor transformaties van gebouwen uit deze periode. Het laat zien hoe je ook met deze categorie gebouwen het geheugen van de stad kunt vasthouden en hoe je een gebouw van meer dan 40 jaar oud weer een nieuwe toekomst kunt geven.

Eervolle vermelding: Talis

De eervolle vermelding gaat niet naar een specifiek project, maar naar een opdrachtgever. De jury spreekt zijn lof uit voor de manier waarop Talis het proces in de Kolpingbuurt en de Rentmeester heeft ingericht, de lange adem en de sociale aanpak, met oog voor de brede context. Hiervoor verdient de woningcorporatie absoluut een compliment. Hun aanpak is een inspirerend voorbeeld voor werken aan sociale duurzaamheid.

Aanbeveling jury

Gekeken naar de oogst constateert de jury dat de factoren die bijdragen aan het succes van een project en een diepere laag aan het geheel toevoegen, vooral liggen bij een breed gedragen proces. De jury pleit dan ook voor meer mogelijkheden voor CPO projecten en ruimte voor bewonersparticipatie in Nijmegen. In tijden van crisis zag de jury dat deze ruimte ontstond, maar zij constateert ook dat momenteel steeds meer projecten top-down worden ingezet. Meer invloed van particuliere opdrachtgevers en daarmee betrokken bewoners verhogen de kwaliteit van onze gebouwde omgeving.